València «la Vella»: una ciutat visigoda desconeguda al costat de la línia del metro

València «la Vella» (Riba-roja de Túria, València): una ciutat visigoda desconeguda al costat de la línia del metro.

D'ençà de l'any 2016, l'Ajuntament de Riba-roja de Túria (Camp de Túria, València) promou un projecte de recerca arqueològica i de conservació i difusió patrimonial desenvolupat per l'**Institut Català d'Arqueologia Clàssica** i que compta també amb el suport de la Diputació de València i de la Generalitat Valenciana.

El projecte preveu també l'**obertura al públic d'una part del jaciment per poder-hi fer visites guiades**. Amb això, la vil·la de Riba-roja de Túria serà un referent del passat visigòtic hispànic, tenint en compte que, a més, ja fa molts anys que gestiona el conegut Palau de Pla de Nadal, amb el seu museu al castell medieval de la localitat, i ara, una ciutat visigoda d'unes 5 ha d'extensió, que es troba a 10 minuts caminant d'una parada del metro de València i al bell mig de la tercera àrea metropolitana de l'Estat espanyol.

Riba-roja de Túria, referent del passat visigòtic hispànic

El 28 de febrer s'ha fet una visita institucional als terrenys, per veure com progressen les obres d'acondicionament. El **director de l'ICAC, Josep Maria Palet**, amb els investigadors Josep Maria Macias i Albert Ribera, han acompanyat una comitiva formada pel secretari autonòmic de Turisme de la Generalitat Valenciana, **Francesc Colomer**; l'alcalde de Riba-roja de Túria, **Robert Raga**; la Consellera de Turisme de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, **Esther Gómez**; i l'arquitecte tècnic municipal, Tirso Ávila.

> Aquí es veu perfectament un recurs i la seva evolució per a transformar-lo en un producte turístic i comercialitzar-lo connectant-lo amb la gent", Francesc Colomer.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Colomer ha destacat la rellevància del jaciment i que “la cultura visigoda ens pot permetre la diferenciació i especialitzar-nos en un àmbit de la història molt interessant”. Ha destacat també l’important suport de Turisme Comunitat Valenciana al projecte.

El responsable de Turisme ha explicat que el jaciment “està molt a prop de València, un punt de gran recepció de turistes internacionals que cal aprofitar” i que, al comptar amb la proximitat de l’estació de metro, “aquesta readaptació per a rebre visitants situa Riba-roja de Túria com un punt de referència al territori”.

L’alcalde de la localitat, **Robert Raga**, ha destacat “a Riba-roja de Túria tenim grans jaciments respecte l’època visigoda” i ha assenyalat que “aquest jaciment és emblemàtico i, gràcies a la subvenció de més de 100.000 euros de Turisme Comunitat Valenciana per a posar-lo en valor, ara serà més popular perquè la gent pugui venir a visitar-lo”.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

València «la Vella», un jaciment arqueològic per descobrir

El jaciment de València «la Vella» es coneix des del segle XIV i, en part pel seu nom, s'havia associat a un assentament preromà i romà, *Pallantia*. Unes excavacions dels anys setanta del segle passat, motivades per una destrucció parcial del jaciment, demostraren una cronologia tardoantiga.

València «la Vella» és una fundació *ex novo* que destaca per unes muralles que voregen un turó fluvial de 20/40 m

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

d'alçada i que es troben reforçades per nombroses torres.

A partir d'aquí, València «la Vella» es torna a quedar allunyada durant dècades de tot interès científic. A hores d'ara, és encara una ciutat desconeguda i sense nom. És un jaciment arqueològic per descobrir, tot i que les excavacions constaten fermament la seva vàlua i potencialitat cultural i rellevància històrica. Es tracta d'una ciutat visigoda aixecada «sobtadament» a 16 km de *Valentia*, durant la segona meitat del segle VI i dominant la via fluvial del riu Túria.

Des de 2016, es pot consultar una col·lecció d'onze models 3D del jaciment de València «la Vella» a la plataforma **Sketchfab**:

Old model (Digital terrain model) by **ICAC** on **Sketchfab**

Precisament, la proximitat amb l'antiga ciutat romana i amb la important seu episcopal que custodiava les relíquies del màrtir Sant Vicenç és el que fa plantejar més dubtes en relació amb la geopolítica de l'època.

Tota la construcció mostra una obra unitària, que albergava un recinte intramurs ben planificat i que, per l'època en què es dugué a terme, representà un gran esforç que, al criteri dels investigadors responsables del projecte, **Josep Maria Macias** i **Albert Ribera**, cal associar al regne visigot.

L'interior de la ciutat es vertebrà en **tres grans àrees topogràfiques amb els seus recintes interns**: una àrea superior amb construccions nobles; una àrea intermèdia, on s'ha identificat un sector d'emmagatzematge de cereal i un forn; i l'àrea inferior, amb

edificis públics i una gran plaça d'entrada.

La vaixella i el nombrós numerari mostren una ciutat del rerepaís perfectament connectada amb els circuits comercials de la conca mediterrània. Al mateix temps, cal assenyalar l'abundant material petri d'espoli que, possiblement, prové de la propera i abandonada ciutat romana d'*Edeta* (Llíria).

Vista panoràmica del jaciment de València "la Vella", 2021. Foto: ICAC.

A hores d'ara, la construcció de la ciutat s'emmarca en la confrontació entre l'emergent *regnum gothorum* amb capital a Toledo i l'expansió bizantina al sud-est hispànic. En aquest context, els investigadors de l'ICAC situen la construcció de València «la Vella», tot interpretant-la com a **una iniciativa reial, probablement de Leovigild**.

En cas de ser així, caldrà plantejar-se nombrosos detalls de la història d'aquest període, així com una nova definició dels espais d'influència entre ambdós poders polítics. Finalment, no s'han trobat clares evidències d'ocupació en el segle VIII, fet que podria indicar el seu abandonament i, tal vegada, el trasllat de la població a Pla de Nadal, a tan sols 2 km.

En el marc del projecte de recerca coordinat per l'ICAC, s'han efectuat **sis campanyes arqueològiques** al jaciment. Les quatre primeres estigueren integrades en els cursos d'Arqueologia Cristiana i Visigoda, on participaven vint estudiants i llicenciats de tot arreu; les dues darreres (2020 i 2021) han seguit una dinàmica distinta per la pandèmia.